GAZETA KRAKOWSKA

Nro 34.

Z KRAKOWA DNIA 29 KWIETNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

Z Wiednia d. 20 Kwietnia.

Wyszły d. 18 b. m. zrena nadzwyczayny dodatek do gazety Wiedeńskiey zawiera następuiące doniesienie o osadzeniu Alessandryi:

Z główney kwatery Casale d. 11 Kwietnia 1821.

Dowodzący Jenerał Hr. Bubna przekonawszy się przez rozprawę pod Novara, iak daleco niespodziewany napad na umysły działa, które oprócz tego swey sprawy nie są pewnemi, postanowił trzymać się tego systemu, i nakazał swoiemu korpusowi przez nagłe zwrócenie się w lewą stronę, stanąć iak nayspieyszniey przed Alessandryią. Miasto to będąc kolebką nieszczęsney rewolucyi, która w kilku dniach kwitnące Królestwo w nierządzie pogrążyła, powinno także stać się iey grobem. Tym końcem dowodzący Jenerał zostawuiąc woyskom Piemontskim pod Jenerałem Hr. Latour działanie przeciw Turynowi, rozkazał brygadzie Brettschneidera postąpić do Casale i uprzedzić nieprzyiaciela w zaięciu tego ważnego w woyskowym względzie punktu, który z Alessandryi wysłał tam oddział woyska. F. M. P. Hr. Vecsey, który do Lumello przybył, rozkazał z wszystkiemi pod iego rozkazami będącemi woyskami przeprawić się pod Cambio za rzekę Po dla zamknięcia Alessandryi od strony wschodniey. Dawniey ieszcze wysłany był inny oddział woyska z Piacenza przez Stradella i Voghera przeciw Tortunie. F. M. P. Hr. Lilienberg pociągnął d. 11 z Moratara do Casale, a za iego tam przybyciem Jen. Maj. Brettschneider postąpił aż do San Salvatore. Dowodzący Jenerał przybył tegoż dnia rano z głównym korpusem do Casale, a tak do godziny 10 przed południem wszystkie poruszenia ukończone zostały. Był to czwarty dzień wyruszenia woyska z Medyialanu. Rokoszanie z Novara i Turynu cofnęli się do Alessandryi; dowodził niemi ten sam Ansaldi, który naypierwey pieśń buntu zanucił. Twierdza była we wszystko na kilka miesięcy dostatecznie zaopatrzoną i uzbroioną. Znaydowało się 177 dział i 79 moździerzy. Po zapale, z którym ci junacy dawniey wyieżdzali, spodziewać się należało długiey obrony; ale zagroże-

ni zamknięciem ze wszystkich stron, poczuwanie się do winy i niezgoda w ich nierozsądnych przedsięwzięciach, skłoniła ich podobno do nieczekania zupełnego zamknięcia. Lepsza część woyska około 3000 ludzi wynosząca, rozsypała się, i Ansaldi uszedł tylko drogą ku Genui z 600 ludzi, i to powiększey części z studentami, korpusem Minerwy nazwanym. Miasto i twierdza Alessandryia poddały się na pierwsze wezwanie Austryiackiey przedniey straży pod dowodctwem Majora Hr. Gatterburg, składaiącey się z iednego szwadronu huzarów Krola Angielskiego i 6 cugów 8go bataliionu strzelców, którzy za przewodników użytemi byli, i d. 11 w południe przez C. K. woyska osadzone zostały, gdzie reszta osady, około 1000 ludzi wynosząca, poddała się w woienną niewolą.

Dowodzący Jenerał oznaczył dzień 12 w południe na wniyście z całym swoim korpusem do Alessandryi. Klucze od twierdzy, iako też zatchnięta na wałach chorągiew, która służyć miała za znak do buntu całem Włochom z napisem: niech żyie Król—n epodległość Włoch.— konstytucyia Hiszpańska — śmierć! zostały przez Majora Hr. Gatterburg do podnożka N. Cesarza zawiezione. F. M. P. Hr. Lilienberg mianowany iest tymczasowo Austryiackim gubernatorem tey twierdzy. Novara, Casale i Alessandryia nayważnieysze woyskowe punkta w tey okolicy, osadzone są woyskiem naszem i zaręczaią za spokoyność tey części Włoch. Dowodzący Jenerał ściągnie teraz do Alessandryi i okolic tego miasta większą część woysk swoich.

Dostrzegacz Austryiacki zawiera z różnych części Włoch następuiące wiadomości:

O ostatnich zdarzeniach w Królestwie Sardyńskiem.

Mięszkańcy Turynu względem, których buntownicy nadaremnie sztuki zwodnictwa używali, przez cały czas rewolucyi zachowali postawę, która niszczyła wszystkie plany wichrzycielów. Przeszło 15,000 osób oddaliło się z tey stolicy, i ten ubytek ludności dał się boleśno czuć wszystkim stanom. Osadzona tylko przez buntowników cytadela wstrzymywała mięszkańców od ogłoszenia się za dobrą sprawą i zastraszała bombardowaniem miasto, do którego wszelka była gotowość. Zakończył się przecież szczęśliwie ten stan rzeczy, i to prędzey niżeli nawet spodziewać się można było. Buntownicy pokładali naywiększe swoie nadzieie w poruszeniu połączonych sił swoich przeciw Novara, polegaiąc tak na przewyższaiącey swey liczbie, iako też na stanie, w iakim się ta twierdza znaydowała, a może sądzili znaleść tam przychylnych sobie, spodziewali się zatem z pewnością, że im się podda. Zaślepienie ich w tey mierze zachodziło do naywyższego stopnia, i z pewnością oczekiwali wiadomości o zupełnym skutku swoiego przedsięwzięcia. Ale nad ich spodziewanie odmieniła się scena; zamiast gońca z poselstwem zwycięztwa, przybyli uciekaiący, którzy w nocy z d. 8 na 9 na wszystkie strony rozproszonemi zostali; opowiedzieli im, że woysko Austryiackie pod rozkazami F. M. P Hr. Bubna przybyło Królewsko - Sardyńskiemu woysku, które Jenerał Latour pod Novara zgromadził, na sam czas na pomoc i buntownicy zupełnie porażonemi zostali.

Te przez przybywaiących co godzinę nowych zbiegów potwierdzaiące się doniesienia przeraziły strachem rokoszanów. Pozostała w Turynie trocha żołnierzy wyruszyła natychmiast ku Alessandryi, a tak zwana rządowa junta wydała d. 9 odezwę, którą cywilne rządy złożyła w ręce municypalności, a strzeżenie cytadeli oddała gwardyi narodowey. Municypalność wysłała zaraz do Jenerała Latour do Cigliano deputacyią, zapraszaiąc go do obięcia miasta, co d. 10 nastąpiło. Jenerał Latour wydał odezwę dziękuiąc municypalności za utrzymanie porządku w przykrych okolicznościach. Powołał urzędników Królewskich do pełnienia swoich obowiązków, i zapowiedział, iż pod panowaniem mądrych ustaw Monarchy wraca dawna spokoyność.

Wiadomość o potyczce pod Novara i o poddaniu się Alessandryi sprawiła, co przewidywano, że i Genua poddała się prawemu swoiemu Monarsze. Gubernator Hr. de Geneys obiął swoie urzędowanie i podziękował w odezwie gwardyi narodowey za czynione usługi. Genua wysłała do Modeny deputacyią, dla złożenia nowemu swoiemu Monarsze, Xciu Geneweńskiemu, w imieniu miasta i całego Xięstwa hołd podległości.

Królestwo obu Sycyliy.

Podług naynowszych doniesień z Neapolu pod d. 5 Kwietnia powróciło tam wszystko do dawnego porządku i spokoyności. Rozporządzenie tymczasowego rządu pod d. 3 nakazuie wszystkiem mięszkańcom, aby posiadaną wszelką broń w przeciągu trzech dni złożyli wyznaczonemu kommissarzowi, wyiąwszy strzelbę do polowania, kto na nią ma pozwolenie. Rozporządzenie to rozciąga się i do prowincyy, gdzie intendentom broń ma bydź oddana.

Gdy publiczna spokoyność zupełnie iest przywrócona i rząd niechcąc bez potrzeby odrywać obywateli od własnych zatrudnień, przeto rozwiązał straż bezpieczeństwa w mieście Neapolu, która tyle przyłożyła się do utrzymania porządku i spokoyności, i zasłużyła na pochwałę Króla.

W Sycylii powzięto z nayżywszą radością wiadomość o rozwiązaniu woyska Neapolitańskiego i wnyściu woysk Austryiackich do Neapolu.

Ośm tysięcy woyska Austryiackiego wyruszyło do Reggio. D. 3 nadeszła iuż do Neapolu wiadomość o woyściu ich do Cosenza, stołecznego miasta niższey Kalabryi, gdzie z naywiększą radością nietylko w tey, ale i w innych prowincyiach od mięszkańców przyiętemi zostali.

Z Paryża d. 11 Kwietnia.

P. Dubruel ponowił swóy wniosek, aby oycom nadać większą moc nad dziećmi, niżeli im dotychczasowe prawo cywilne przyznaie. — Prezydent miasta St. Jean proponował w swey prośbie izbie Deputowanych, aby ślub kościelny poprzedzał ślub cywilny. Hr. Marcellus popieraiąc ten wniosek, mówił: że akt cywilny powinien tylko poświadczać związek małżeński, ale go nie zawięzywać. P. Mechin utrzymywał zaś: iż wielu wieśniaków przystałoby na ślub e kościelnym, a zatem nastąpiłby wielki nieład w sprawach rodzin. Nakoniec względem tey prośby przystąpiono do porządku dziennego. — Względem ograniczenia wolności mówie

)2(

mia w izbie Deputowanych ciągną się wciąż spory.

Monitór zawiera obszerny artykuł o przytrafieniu się razem zaburzeń w Piemoncie i Francyi, i czyni uwagę: że dzień 20 Marca (w którym Ludwik 18ty z Paryża uiechał, a Bonaparte przybył 1815 r.) ludziom, którzy Francyią pogrążyć chcieli w przepaści, zdawał się bydź dniem dobrey wróżby. W Grenoblu użyto wybiegu: czytano na ulicach akt złożenia korony przez Króla i mianowanie Rejenta; lecz nie dołożono, iż to nastąpiło w Turynie. Pospólstwo sądziło zatem, że to stało się w Paryżu. W Brest obawiano się zaburzeń, ale zapobiegły im dzielne środki władz. W Nismes zatchnięto także d. 20 Marca trzech kolorową chorągiew na starey wieży; ale gdy zbliżył się oddział Szwaycarów i groził dać ognia, rozbiegła się zebrana około niey kupa.

Jenerał Foy odpowiedział niedawno w izbie Deputowanych na zapytanie pewnego ultraroialisty: co iest Arystokracyia? iak następuie: Arystokracyia w wieku 19 iest koalicyią ludzi, którzy chcą dobrze żyć, a nic nie robić, wszystko umieć, niczego się nie uczywszy, wszystkie dostoyności sobie przywłaszczać, nie położywszy żadnych zasług, wszystkie urzędy posiadać, nie maiąc do nich żadney zdatności.

Z powodu odbydź się maiącego chrztu Xcia Bordeaux czynione tu iuż są przygotowania na wielorakie uroczystości. W d. 1 Maia iako w dniu chrztu miasto Paryż wyposaży 16 osieroconych dziewcząt, 14 katolickiey, a 2 protestanckiey religii, każdą 1200 Fr. W każdey części miasta ubogim rodzinom, w liczbie 37,445 osób rozdanem zostanie na każdą rodzinę po dwie flasze wina, ieden pasztet i dwa funty chleba, a towarzystwom wspieraiącem artystów i professyionistów wyliczonych będzie 50,000 Fr. Nazaiutrz da miasto na ratuszu wielki obiad na 51 osób, na którym znaydować się będą Monsieur (brat Królewski,) Xiąstwo Angouleme i Xiężna Berry. Dwanaście kobiet mieyskich z wszystkich klass znaydować się na nim będą, a dwanaście innych czynić honory Xiężnom Angouleme i Berry. Po tym Królewskim obiedzie nastąpi koncert, a po nim bal. Na Elizeyskich polach będzie tegóż dnia rozdawane wino i żywność, i nastąpią zabawy ludu. Wspaniały faierwerk na moście Ludwika 16go zakończy uroczystość dnia tego. Miasto Paryż odda Xiężnie Berry kosztowny podarunek dla Xcia Bordeaux.

D. 3 Maia odbędzie się uroczystość rocznicy powrotu N. Króla do Francyi. Municypalność tuteysza da w tym dniu 5 balów na publicznych placach, dla przekupek, drążników i wyrobników.

Poseł Neapolitański Xże Castelcicala miał w tych dniach posłuchanie u Króla.

Jedno z pism tuteyszych donosi, że Jenerał Czerniszeff, adjutant Cesarza Rossyyskiego przybył do Paryża.

Już 14 dni iak Xże Decazes nie był u Dworu. — J. K. M. dozwolił postawić posąg Malherbes w wielkiey sali pałacu Ministra sprawiedliwości.

Jenerał Morillo przeiechał w swey podróży do Madrytu d. 6 b. m. przez Bordeaux. Przed swoim wyiazdem z południowey Ameryki wydał ieszcze w Kara-

kar na pożegnanie do Wenezuelanów odezwę, w któ:ey między innemi wyraził: "Bóg spoyrzał na was okiem litości, wysłuchał moie modły i nagrodził moie starania. Obiawił, że nie chce więcey cierpień Wenezuelanów, i w tenczas gdy zdawało się, że nas w nic obróci, zaiaśniał dzień pożądanego pokoiu, gruntuiący się na iego Niebieskiey pomocy. Odieżdżam z waszey ziemi z pocieszaiącą myślą, że widzę was wchodzących do świątyni pokoiu."

Z Londynu d. 10 Kwietnia.

Goniec Forty, którego Królowa wysała do Włoch, powrócił tu w przeszłą sobotę nie doiechawszy na mieysce swoiego przeznaczenia, ponieważ w Lyonie przytrzymany i wszystkich papierów pozbawiony został. Zapieczętowano wszystkie iego papiery i do Paryża posłano; chciał tam sam iechać, ale mu niedozwolono. Lord Hood doniosł zaraz w imieniu Królowey o tem zdarzeniu Lordowi Castlereagh, który przyrzekł, iż będzie o tem poseł Angielski w Paryżu uwiadomiony. Królowa posłała tego gońca z zaufaną osobą do Paryża i dozwoliła im wszystkie swoie listy odpieczętować, które tyczą się tylko sprzedarzy iey wieyskiego mięszkania nad ieziorem Commo.

Podług gazety Times Królowa dawać będzie pokoie i posłuchania, skoro nowe iey mięszkanie czyli pałac w mieście przyzwoicie urządzony zostanie.

Konsul Piemontski przy Deju Algierskim, który ziechał do Turynu, nie mogąc przeżyć zaszłey tam odmiany rzeczy, rzucił się oknem i odrazu zabił.

Dziennik Dorchestru pisze: Stronnicy znaney fanatyczki Joanny Southcot, która przed kilku laty ściągnęła na siebie w Londynie uwagę, a potem umarła, zawsze ieszcze są liczni, i w okolicy Totness znayduie się kilka set ludzi, którzy wierzą, iż Joanna z synem swoim podróżuie po Egipcie. Oddzielili się od wszystkich religiynych zgromadzeń. Przed kilku tygodniami o mało uboga kobieta od iedney z tych sekciarek zadławioną nie została, udaiąc, że ma od Ducha S. natchnienie, aby tę kobietę iako niewierną zabiła. Taż sekciarka pisała do 7miu Pastorów wzywaiąc ich, aby szli za nowem światłem i nazwała ich śpiącemi psami. Podług nauki powyższey założycielki tey sekty, wierzą iey zwolennicy, że Shiloh czyli zbawiciel urodzi się w krótce z panny.

Koronacyia Króla oznaczoną bydź ma niezmiennie na 19 Czerwca r. b.

Spekulanci rozpuścili przez pisma tuteysze płonną wiadomość, iakoby Rossyia prosiła rządu Francuzkiego o przechód znacznego woyska przez Hiszpanii, za którem ma także poyść woysko Francuzkie.

Podług listów z Charleston pod d. 12 Marca panowała w posiadłościach Hiszpańskich południowey Ameryki zupełna spokoyność. Na zebranie się kongressu w Nowey Kolumbii wszystkich zwrócona iest uwaga. Utrzymuią zawsze ieszcze, iż traktat między Morillem i Bolivarem zawiera także tayne artykuły, które pod pewnemi warunkami nader korzystnemi bydź maią dla Europeyskiey Hiszpanii.

Stósownie do traktatu względem ustąpienia Florydów, muszą woyska Hiszpańskie w 6 tygodni po wymianie zatwierdzeń z tych prowincyy ustąpić. Jen. Jackson mianowany

iest Amerykańskim gubernatorem Florydów. Należytość obywateli Amerykańskich za zabrane im przez Hiszpaniią okręty i własność, wynosi do 5 mill. dolarów, które rząd Ziednoczonych Stanów rzeczonym traktatem na siebie przyiął.

Nowy Cesarz Chiński, którego brat starszy dawniey umarł, wydał odezwę oznaymuiąc o swoim na tron wstąpieniu i zapewniaiąc poddanych swoich, iż będzie wstępował w ślady oyca swoiego, który ile możności udzielał łaski dla sprawiedliwości.

Z Madrytu d. 29 Marca.

Kommissyia do spraw duchownych w Stanach wniosła proiekt do ustawy, aby wszelkie wysełanie pieniędzy do Rzymu za bule arcy i biskupie, tudzież dyspensy zabronić, i tymczasowo wyznaczyć Stolicy S. rocznie 200,000 realów, która summa powiększoną bydź w czasie może.

Deputowany Moreno Guerro nazwał Neapol przednią strażą, Hiszpaniią środkowym korpusem, a Portugaliią tylną strażą konstytucyynego rządu, i sądził, iż ieżeli pierwsza zniesioną zostanie, tedy, drugie nie są zupełnie bezpieczne. 2000 Hiszpanów lepszy utrzymaliby porządek w Sycylii, niżeli 20,000 Neapolitanów. — Stany trudnią się teraz ułożeniem potroyney listy na 18 wakuiących urzędów rady stanu. Sądzą, iż przeszli Ministrowie umieszczonemi będą na tey liście, ale J. K. M. żadnego z nich nie wybierze,

W nadeszłych pieniądzach z pożyczki we Francyi nie dostawać ma 50 mill. realów, a były Minister skarbowy nie daie w swoich rachunkach żadnego względem tego braku wyiaśnienia.

Ogłoszone usprawiedliwienie gwardyi boczney względem iey postępowania w dniach od 5 do 7 Lutego, sprawiło tu wielkie wrażenie. Twierdzi ona, iż okaże dowodami, że zrobiony był plan do znieważenia Króla i rzucania do iego powozu; że obojętność tylko władz cywilnych znagliła ią do dobycia oręża przeciw kupie pospólstwa, która zabierała się do znieważenia Monarchy, i t. d.

Niewolnik w służbie Pułkownika Hiszpańskiego zostaiący, nazwiskiem Kalsel, prosił Jenerała kapitana Madrytu, aby mu dopomógł do odzyskania w wolnym kraiu wolności; Pan iego obchodził się w prawdzie zawsze z nim dobrze, ale miłość do wolności przytłumiła iednak w nim uczucia wdzięczności. Zapytany o to pułkownik oświadczył, iż za okupem 5000 realów uwolni go. Przez składki N. Króla, Xiążąt Królewskich, Dworu, Arcybiskupa Toledu, i t. d. zebrana w krótce ta summa została, i Kalsel iest od d. 27 b. m. wolny.

Jakkolwiek polityczne zdarzenia zaymuią tu wszystkich uwagę, nie iest iednak i literatura zaniedbana. Oprócz zapowiedzianego przez sławnego Sekretarza akademii ięzyków, Navarette, pięknego wydania dzieł Donkiszota, znayduie się także w druku wiele naszych klassyków. Pierwszy raz wyydzie tu Historyia zdobycia Mexyku z krytyczno-jeograficzno-historyczno-uczonemi przypiskami przez Solisa. Biblioteka Stanów iest urządzana, i wszystko każe się spodziewać, iż literatura Hiszpańska z długiego snu wyrwaną zostanie.

Z Bordeaux d. 6 Kwietnia.

Przez okręt le Nantais, który tu wczoray przybył, odebraliśmy z Manilla, stolicy wysp Filipińskich, następuiącą wiadomość:

D. 2 Października r. z. był w Manilla okropny wicher i przez 24 godzin lała uliwa. Znaczna liczba drzew została z korzeniami powyrywana i morze wyrzuciło mnóstwo ryb, i owadów na piasek. D. 5 tegoż miesiąca okazała się na tey wyspie morowa choroba (Cholera morbus) która wiele ludzi sprzątała. Na pierwszą wiadomość o tey chorobie przedsięwzięli kapitani okrętów środki ostrożności. Gubernator Hiszpański w Cavit przedsięwziął takież środki i porozstawiał straże dla przecięcia związku z zarażonemi okolicami. D. 9 w wieczor i d. 10 rano rozchodziły się w Cavit pogłoski, że kraiowcy obwiniaią cudzoziemców, iakoby wszystkie wody na wyspie zatruli i przyczyną są morowey choroby. W krotce potem dowiedziano się, iż wielu Europeyczyków i Chińczyków zamordowanych zostało. — D. 11 powrocił drugi porucznik okrętu le Nantais (z Manilla, i przywiozł wiadomość: że PP. Guillot, Foulon, Dupeyrat i Godefroi, którzy iako badacze natury od naszego rządu na podroże wysłanemi byli, Podporucznik Stoug, steroik i kucharz okrętowy, nazwiskiem Dansfeld i Szafaleski, Amerykanin Wilson, ieden Angielski kapitan i Dibar, kapitan okrętu le Nantais, zabitemi, a Kapitanowie Gautrin, Godefroi młodszy, Darbelle, ieden z nauczycieli w Manilla i wiele innych osób ranionemi zostali. Wiele okrętów pozbawione zostały przez chorobę maytków, która w przeciągu dni 14 przeszło 15,000 ludzi sprzątnęła. Przy odpłynieniu okrętu le Nantais zdawała się przecież iuż wolnieć. Powyższe ranione osoby wygoiły się, wyiąwszy P. Darbelle. Gubernator wydał odezwę, wyznaczaiącą nagrodę za odkrycie sprawców, którzy w celu rabunku, wmowili w zabobonnych Indyianów, iż wysuszonemi zwierzętami przez Francuzkich badaczów natury, potrafiono wszystkie, studnie, strumyki i rzeki zatruć.

Z Lizbony d. 24 Marca.

Na zapytanie dowodcy warowni portowey, iak sobie ma postąpić podczas spodziewanego przybycia N. Króla, lub którego z Xiążąt Królewskich, a zwłaszcza w przypadku, gdyby więcey nad 6 pokazało się obcych okrętów, postanowiły Stany na posiedzeniach d. 21 i 23: Że gdyby N. Królowi towarzyszyły obce okręty, wniyście ich do portu ma bydź na kilka godzin wstrzymane, poki obecni w Lizbonie zagraniczni Ministrowie nie odpowiedzą na zapytanie, że w tem nie zachodzi żadne nadwerężenie istnieiących traktatów; daley, że skoro nadeydzie wiadomość, iż J. K. M. znayduie się na otwartem morzu, dwa członki Rejencyi, ieżeli czas dozwoli, wypłyną przeciw niemu; okręt tylko z J. K. Mcią lub Królewicem będzie do portu wpuszczony; okręty Portugalskie są iednak od tego środka wyięte; iak tylko Stany powezmą wiadomość, że J. K. M. znayduie się przed portem, ogłoszą swoie posiedzenie za nieustaiące; wyznaczą deputacyią z 24, a ieżeli Królewic z 12 członków do powitania go na okręcie i zaprowadzenia do pałacu Stanów; Król lub Królewic podpisze na owczas zasady konstytucyi i zaprzysięże ie w obliczu Stanów; nakoniec Rejencyia przedsięweźmie środki

do utrzymania powagi Królewskiey, i oddzielna kommissyia ułoży obrządek przyięcia, ieżeliby J. K. M. lub Królewic do innego portu nie Lizbońskiego wysiedli.

Na zapytanie kilku deputowanych, co na owczas czynić wypadnie, gdyby J. K. M. lub który z Królewiców nie chciał konstytucyi zaprzysiądz? odpowiedziano: że to nie iest podobnem, a gdyby w istocie nastąpiło, tedy zebrane są Stany i mogą przedsięwziąść środki, iakich okoliczności wymagać będą.

Co do rewolucyi w Para w Brazylii, gdzie iak wiadomo oświadczyli się mięszkańcy za systematem Portugalskim, postanowiły Stany, iż nie mogą ieszcze względem tego zdarzenia wyrazić swey radości, ponieważ nie odebrały urzędowego o niem doniesienia.

— D. 25. —

Czynione iuż tu są przygotowania na przyięcie Królewica Następcy tronu, który na liniiowem naszem okręcie Jan 6ty, w towarzystwie liniiowego Angielskiego okrętu Superb z Rio-Janeiro odpłynął, i co chwila iest w porcie naszem oczekiwany.

Z Włoch d. 6 Kwietnia.

Do Rzymu przybył d. 31 Marca Xże Maxymilian Saski z obiema swoiemi córkami, a wyiechał ztamtąd Kardynał Ruffo do Nepolu. Stoiący nad Ponte Malvio park Austryiackiey artyleryi z 40 dział i 2 śmigownic udał się d. 2 Kwietnia do Neapolu, i codziennie przechodzą ieszcze tamże około Rzymu woyska dla uzupełnienia iuż tam będących.

D. 2 Kwietnia przybyła do Florencyi deputacyia od miasta Napui, dla złożenia hołdu Monarsze swoiemu Ferdynandowi. Tegoż dnia zostało tam na żądanie tego Monarchy z powodu zdarzeń w Neapolu uroczyste *Te Deum* odśpiewane, na którem znadował się J. K. M. wraz z synem swoim Xciem Salerno. Potem dał obiad ten Monarcha w pałacu delli Crocetta na 90 osób, a w wieczor odiechał Xże Salerno do Laybach. Xże Ruffo, poseł Neapolitański przy Dworze Wiedeńskiem, pierwey ieszcze wyiechał z Florencyi na mieysce swoiego przeznaczenia. — Gdy iedne pisma opowiadaią, że Jenerał Pepa uiechał z 200,000 dukatów narodowey własności, zapewniaią drugie, iż Xże Regent rozkazał mu przed odiazdem 25,000 dukatów wypłacić.

Xiężna Łukieska zakłada port przy wsi Viareggio.

Od brzegów Menu d. 15 Kwietnia.

Gazeta Kasselska zaczęła znowu pisać o politycznych zdarzeniach w Hiszpanii, o których długo milczała.

Ustawa Badeńska znosząca poddaństwo iest w całym kraiu uskuteczniana, iednak za wynadgrodzeniem dziedziców.

Xże Leuchtenberg (Beauharnois) odwiedził w Manheimie siostrę swoią owdowiałą W. Xiężnę Badeńską.

Xże Albert Sasko-Cieszyński urodzony w r. 1738 iest teraz naystarszym kawalerem złotego runa.

Podług pism publicznych teraźnieyszy Elektor Heski zamyśla w kraiu swoim zaprowadzić konstytucyią Bawarską z pewnemi odmianami.

Mała rada kantonu Arau uchwaliła, iż każdy obywatel chcący się żenić zapłacić ma do kassy szkolney 16 Fr. a żeniący się przed 24 rokiem 24 Fr.

DODATEK

DO Nro 34.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 29 KWIETNIA 1821 ROKU W NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Towarzystwo Dobroczynności W. M. Krakowa, oświadcza nayczulszą wdzięczność Damom za ich bezprzykładne poświęcenie się wzbiorze Ofiar przy Grobach Chrystusa Pana. — Dni słotne, mała ludność, okoliczności moiey przyiazne, wszystko to n basiało niespokoyność ątych którzy przeniknieni są interessem ważnym utrzymania ubogich w Domu Ogólnego Schronienia, dotąd liczbę 316 osób składaiących.

Tak zasmucaiące zawady zniknęły iak chwilowy śnieg wiosny, uderzone promieniami Słońca Miłości Bliźnich naszych. Kto się mógł spodziewać, aby w tak spreczonym zbiegu wypadków, w takim ograniczeniu, naywiększa skrzętność Pan naszych, zdziała uwieńczyć żniwo swoie obfitym plonem! A przecię urosła summa do 3 tysięcy ośmdziesiąt ośmiu Złp. groszy 10 Złp. 3088 gr. 10. Uważać należy, iż oprócz choyności Możnych, podobno i samychże Cnych Kwestarek, pewna część w naydrobnieyszey wpływała Monecie. Dwanaście tylko Kościołów przez Wielki Piątek i Sobotę było osadzonych.

Zastanowiwszy się nasze Towarzystwo, nad mnogością innych ubogich oddzieliło do Kassy swoiey Złp. 2000 reszta rozdana została między niektóre Klasztory lub wstydzących się żebrać. Spłynęła także cząstka i na nieszczęśliwych Moyżeszowego wyznania.

Dzięki Ci więc raz ieszcze Płci piękna, która nieumiesz oszczędzać się, skoro idzie o ratunek ljęczących w niedoli! Dzięki Tobie pobożna tuteysza Publiczności, która masz za naypierwszą potrzebę i roskosz śpieszyć w pomoc Instytutowi Opiekuńczemu.

Mieroszewski.

Od granic Tureckich d. 6 Kwietnia.

Liczbę Greków pod panowaniem Tureckiem podaią do 6 mill. Cała Morea podnieść także miała rokosz i w Ali Baszy Janiny znaydzie zapewne potężnego sprzymierzyńca. W Stambule wiedziano iuż o wszystkich poruszeniach Greków, i W. Sułtan rozkazał głowę uciąć Tłumaczowi Porty Callimachi, nie zaś nowemu Hospodarowi Wołoszczyzny.

Że oddawna przygotowany iest plan rewolucyi w całey Grecyi niema żadney wątpliwo-

ści, ale tam, gdzie Turcy maią wielką przewagę iak n. p. w Stambule, wielki krwi rozlew nastąpi. Boiarowie Wołoscy obawiaią się także Turków, i dla tego nie łączą się z Teodorem Sludzier, który cofa się w góry. Zaciąg iego podaią iednak za wysoko do 10,000 ludzi. Jpsylanty mieni się bydź w swoich odezwach Xcem pan stwa, i przez zapewnienie, że cała Grecyia iuż powstała, ściągnął do siebie wiele ludzi; lecz 800 ty ko z nich umondurował i uzbroił. Wyrznięcie Turków w Galaczu nastąpiło przypadkowo: ieden Turek pokłóciwszy się z kapitanem Arnautów uderzył go w gębę, a ten na mieyscu Turka zastrzelił. Obawiaiąc się zaś zemsty Turków, podmowił swoich ziomków i wielu Greków, którzy do 200 Turków wycięli. Podczas tych zaburzeń wszczął się pożar, który większą część miasta w pyrzynę obrocił. Kapitan Arnautów udał się potem do Jass, gdzie bardzo dobrze przyięty został.

Czynnemu Ali Baszy, którego żywości zdaie się, iż wiek nawet nieostabił, udało się odciągnąć Greków, którzy w początkach łączyli się przeciw niemu z Turkami. Ali ustąpił wystawione przez siebie w górach Suli twierdze wygnanym i mordowanym dawniey przez siebie Suliotom, z których ci, w raz z innemi Grekami przeciw stoiącym w okolicznych wsiach Turkom częste czynią wycieczki, zawsze iednak z naywiększem oszczędzaniem ludu. Wszystko czego potrzebuią płacą, i postępuią z takim porządkiem i karnością, iakich w tych pokoleniach dotąd znaleść nie można było. Parganioci zaś nie ufaią ani Alemu, Turkom, ale po większey części bawią na wyspach Jońskich.

Dopis: Podług naynowszych doniesień panuie w Bukareście naywiększe zamięszanie; Turcy wyruszyli z twierdz i ciągną przeciw tey stolicy. Jnny zaś list donosi, lubo nie za rzecz pewną, że Grecy pod dowodctwem Jukona Brankowar, uderzyli na nowego Xcia Wołoszczyzny Kallimach, pozabiiali otaczaiących go Turków i do Bukarestu przyprowadzili.

TEATR NARODOWY.

Dziś w Niedzielę, to iest: dnia 29 Kwietnia 1821 roku dana będzie Opera w 3 aktach z muzyką Cherubiniego, z francuzkiey P. Bouilly, przełożona przez P. W. Bogusławskiego, pod nazwiskiem: *Dwa dni trwogi*, czyli: *Woziwoda Paryzki.*

We Wtorek zaś, to iest: d. 1 Maia r. b. na benefis JP. Kochanowskiego, dana będzie pierwszy raz Melodrama w 3 aktach z francuzkiego P. Caigoier, pod nazwiskiem: *Mieczysław ślepy*.

DONIESIENIA

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego, i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. Zawiadomia kogo się to tyczeć może, iż stosownie do Uchwały Senatu Rządz: z dnia 13 b. m. Nro 1301 w Biórze Wydziału w dniu 14 Maia r. b. od godziny 10 z rana odbędzie się licytacya Publiczna Entrepryzy dostawy papieru gładkiego do Stępla Krałowego w 3ch gatunkach, to iest: białego Ryż 10, szarego większego Ryż 150, i szarego mnieyszego Ryżę iednę, a to na rok ieden od dnia 1 Czerwca r. b. do końca Maia 1822 za cenę pierwszego wywołania przyięto Złp. 20 gr. 7 za Ryżę pierwszego, Złp. 14 gr. 25 za Ryżę drugiego, a Złp. 8 gr. 7 za Ryżę ostatniego gatunku. O innych warunkach w Wydziale każdego czasu wiedzieć

domość udzieloną będzie, zechcą zatem Konkurrenci na terminie zgłosić i w vadium Złp. 244 zaopatrzyć się. — W Krakowie dnia 25 Kwietnia 1821 roku.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Wydział Dochodów Publicznych i Dóbr Narodowych w Senacie Rządzącym Wolnego, Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i iego Okręgu. — Wskutek Odezwy Kommissyi Włościańskiey z dnia 2 b. m. Nr. 95 i polecenia Senatu Rządzącego z dnia 20 t. m. Nr. 1334 podaie do wiadomości, iż w Biórze Wydziału odbywać się będzie licytacyia publiczna wkupnego do dzierżawy wieczystey Folwarku we wsi Bolechowicach Wola Bolechowska zwanego, a to w trzech terminach to iest: w dniu 15 Maia pierwszym, w dniu 1 Czerwca drugim, i ostatnim stanowczym w dniu 15 Czerwca r. b. zawsze zaczynaiąc od godziny 10 zrana. Pola orne przy tym Folwarku wraz z placem pod budowlami gospodarskiemi wynoszą morgów Chełmińskich 22 i prętów 236: Kanon coroczny Złp. 154 gr. 28, a wkupne wystawione na licytacyia Złp. 376 gr. 20. Anszlag przychodu punkta do kontraktu i inne warunki licytacyi w Biórze Kommissyi Włościańskiey pod L. 180 przy ulicy Grodzkiey na drugiem piętrze Konkurrentom do przeyrzenia każdego czasu udzielonemi będą. — W Krakowie d. 25 Kwiet: 1821.

X. Bystrzonowski.
Gadomski, S. W.

Wieś Kawenczyn blisko Jędrzeiowa leżąca z Lasem i dobrym Zabudowaniem Inwentarzem którą Francuzki Generał Hr. Morand w czasie swoiey Emigracyi tu kupił, iest teraz do sprzedania, za którą połową ugodzoney ceny na lat kilka rozłożoną bydź może. — Ktoby sobie życzył ią kupić może się informować u W. Adama Krzyżanowskiego.

Niżey wyrażona Konstancyia Cynkowa Obywatelka Królestwa Polskiego niegdy ś. p. W. Antoniego Cynke Dóbr Szumska w Województwie Sandomierskim położonych Dziedzica małżonka pozostała wdowa, podaie do publiczney wiadomości, iż przed lat kilkoma po zgonie Męża, a następnie i Syna ś. p. Alexandra Cynke w Jurkowicach w Województwie Sandomierskim zmarłego, niżey wyrażoney Rewers oryginalny prywatnie sporządzony, a za Epoki ieszcze rządu Austryiackiego przez ś. p. Wincentego Dembińskiego na rzecz Męża podpisaney na summę dziesięć tysięcy Zł. pol. wystawiony czyli z papierów po zmarłym Synie w Jurkowicach pozostałych czyli z kommody podpisaney przez niewiadomą dotąd osobę celem otrzymania niegodziwego dla siebie zysku wyiętym został, i ta osoba kilka lat cudzą własność ukrywaiąca proponować pod nieznanym nazwiskiem miała teraźnieyszemu Dóbr Szumska Dziedzicowi, aby tego w mowie będącego od niey Rewersu nabył, lecz ta propozycya iako od słusznego Człowieka przyiętą nie była. Podpisana przeto ostrzega Publiczność aby w nabycie tego Rewersu z tą osobą iako cudzą własność zatrzymuiącą wchodzić nie ważyła się, gdyż ten Rewers samey tylko podpisaney iako spadku Dziedziczce prawnie przynależy. Ostrzega nakoniec i osobę ten Rewers ukrywaiącą iżby dla uniknienia nieprzyiemnych dla siebie skutków tego Rewersu dłużey w ręku swoim zatrzymywać nie ważyła się, ale takowy Rewers, aby wprost podpisaney w Krakowie teraz zamięszkałey odesłała. — W Krakowie d. 18 Kwietnia 1821 r.

Konstancyia Cynkowa.

Letka Kareta w nowym guście iest do sprzedania za pomierną cenę: Ktoby sobie życzył widzieć ią albo chciał o cenie dowiedzieć się, niechay do handlu korzennego w podle Szarey kamienicy uda się.

W odległości półtory mile od Miasta pocztowego Małogoszcz, i w bliskości innych Miast Targowych, są do wypuszczenia w Dzierżawę lub przez zastaw z wolney ręki kilka Folwarków z potrzebnemi wygodami. Każdy życzący sobie Dzierżawy lub zastawu dla odebrania informacyi o kondycyach, i obeyrzenia Folwarków,

zechcę się zgłosić do Rządcy Dóbr Nieznanowice pod Miastem Włoszczową w Powiecie Kieleckim położonych.

Trybunał Cywilny I. Instancyi Województwa Płockiego w Wydziale 2gim. — W celu dalszego rozrządzenia, i obmyślenia stosownych środków postępowania, w wielu ważnych przedmiotach massy Spadkowo-likwidacyyney Ignacego Hrabi Działyńskiego Jenerała, tudzież stosownie do ogólnego postanowienia w tey massie względem corocznego zwoływania iey Wierzycieli, zdawania przez Kuratora relacyi z przedsięwziętych czynności. Wzywa tak Sukcessorów beneficyalnych, iako też wszystkich Wierzycieli massy rzeczoney.

Aby się w terminie dnia 21 Maia r. b. przed Sędzią Trybunału Karolem Chwalibogiem, iako do tego wyznaczonym Delegowanym w mieyscu Posiedzeń Trybunału o godzinie 4tey po południu, oraz w następnych dniach, nieomylnie zgromadzili, i byli obecnemi, gdy Turski Patron Kurator teyże massy, relacyą z załatwionych w upłynionym roku działań, i osądzonych spraw, tak massy czynney iakoteż i bierney zdawać będzie.

Dla wystawienia zaś Wierzycielom: iż zebranie się ich w wyznaczonym terminie iest nieodzownie potrzebnym, oznaymia im Trybunał: że na teraźnieyszem ich posiedzeniu, następuiące większey wagi przedmioty, rozstrzygane bydź maią:

1) Względem sposobu odebrania papierów od Sukcessorow Xawerego Działyńskiego massie potrzebnych, i wyrokiem Trybunału przysądzonych.

2) Względem załatwienia przedaży publiczney Domów w Warszawie, i układu warunków teyże sprzedaży.

3) Względem obmyślenia środków bliższego zainformowania się in loco o pretensyiach do Dóbr Szumskich i Ryszczowskich w Guberniach Kiiowskiey i Wołyńskiey leżących, przez massę Działyńskiego formowanych.

4) Względem pretensyi do Dóbr Konarzewskich przez niegdy Marszałkową Gurowską s. p. Xaweremu Działyńskiemu odprzedanych.

5) Względem wyiaśnienia pretensyi do Dóbr Kozłowskich w Galicyi.

6) Względem windykacyi wielu Aktywów, które z powodu niewiadomego teraźnieyszego z pobytu, i za mięszkania różnych Debentów massy windykowane i ściągnione bydź niemogą.

7) Względem dalszey pertraktacyi różnych processów tak w kraiu tuteyszym w różnych Sądach i Instancyiach, iakoteż w Wielkim Xięstwie Poznańskim agituiących się.

8) Względem wyboru nowego dla massy tey Kuratora, gdy dotychczasowy dla słabości zdrowia, i innych swych widoków Kuratorstwem massy tey dłużey trudnić się niechce.

9) Względem zarządzenia gotowemi funduszami tey massy.

10) Nareszcie względem różnych przedmiotów, tyczących się dalszey administracyi massy tey, i zabezpieczenia, or z windykowania funduszów teyże przy zdaniu relacyi przez Kuratora z czynności od dnia 27 Czerwca 1820 roku, iako Epoki poprzedniego Zgromadzenia Wierzycieli massy tey w biegu będących, przedstawić się do deliberacyi tychże Wierzycieli maiących.

Z powyższych więc powodów, Trybunał dla dalszego kierowania massą Hrabi Działyńskiego, Uchwały Wierzycieli stósownie do Postanowienia J. O. Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 22 Stycznia 1819 roku oczekiwać będzie.

W końcu oświadcza Trybunał: że niestawaiący Wierzyciele w myśl Art: X. Dekretu Królewskiego z dnia 15 Lipca 1809 roku uważani zostaną za przystępuiących do zdania większości Wierzycieli, przed Delegowanym zgłaszaiących się, a wrazie iakowego niepomyślnego dla nich wypadku, sami sobie wynikłe niedogodności przypisać będą musieli. — W Płocku dnia 19 Marca 1821 roku.

Bieńkowski.

Herman, Sekr: